

לפני שנים רבות חיו שני אחים יהודים כאחת מארצות תבל
 יהודה ויצחק. האח יהודה היה עני ואביון מטופל כמשפחה גדולה.
 לעומת זה אחיו יצחק היה איש עשיר מופלג אבל השוך בניס.
 הוא היה נתון באלו כעסקים גדולים. וכל אצאצאצאצאצאצאצאצא
 היתה לעשות יותר כסף אבל הוא היה קצ קמצן גדול ככל שגדל
 אצאצא עושרו כן גדלה קמצנותו. לאחיו העני התנכר לא רצה
 לתמוך רק לקראת חג הפסח היה עוזר לו. והיה נותן לו מדי אצא
 שנה בשנה את צרכי החג בעיקר מצות ולפעמים גם יתר צרכי החג.
 יהודה האח העני חי חיים קשים עם אשתו וילדיו במשך כל השנה.
 לא ראה את אחיו העשיר יצחק. הוא הכיר את קמצנותו. ואחיו
 יצחק התכניש אתו. והתנכר לאחיו במשך כל השנה מפסח לחג הפסח
 הבא. פעם אחת כמה שבועות לפני חג הפסח, כשהדלות והעוני היו
 אצא אצל יהודה העני אצא אורחים לעתים קרובות א מאד פנה אל
 אחיו העשיר יצחק בבקשה לקראת חג הפסח כמו מדי שנה בשנה א
 שיעניק לו את העזרה ולקבל ממנו לצרכי החג. כשבא אצל אחיו
 יצחק. לא היתה שעתו פנויה לאחיו העני מפני שהיה עסוק עם
 כל מיני סוחרים. וכן בספירת כסף וזהב. כשראה את אחיו העני
 עומד כעני בפתח, ענה לו כלאחר יד אין לי זמן היום אצאצאצאצאצא
 תבוא מחר. באין ברירה פנה יהודה ללכת. א כשבא למחרת שוב היה
 עסוק. ופטר אותו שוב שאין לו זמן שיבוא מחר. ככה זה נמשך
 שבוע ימים. עד שאמר יצחק העשיר לאחיו העני, שלא יכלכל לו
 יותר את הראש אין לו זמן אליו שלא יבוא יותר אליו ושילך
 לעזאזל התעצב מאד על לכו, כמה שבועות לחג הפסח ועדיין
 אין לו שום אצא דבר, ואחיו העשיר גרש אותו ושלח אותו לעזאזל
 מה לעשות, בכדי לא לצער את בני ביתו לא ספר להם שום דבר.
 וחשב אולי אחיו צודק צריכים באמת ללכת לעזאזל איפוא זה הוא
 לא יודע. למחרת קם בכוקר השכם כשכל בני ביתו עוד ישנו, חפש
 ומצא העוד כמה אצאצאצאצאצאצאצא לחם יבשות אצאצאצאצאצאצאצא שהילדים כבר לא
 יכלו לאעום אותם, עשה צרור והכניס בו את טליתו והתפילין,
 סדור וחתיכות הלחם היבשות, מבלי להעיר את בני ביתו ושם פעמיו
 לדרך איפוא שישאו עיניו. אחיו שלח אותו לעזאזל אצאצא חוא ילך
 שמה. איפוא זה לא ידע, איבני יכול לראות את צערם וסכלם של
 בני ביתי הרעכים ללחם.
 התרחק מהבית, יצא מהעיר הלך בשדה. הלך מבלי לדעת לאן פניו
 מועדות, כשעבר על-יד נהל טבל פיו היבש במים ואכל, יצא מהשדה

נכנס ליער עבות, הלחם היבש אזל לו מפתד חיות טרף טפס ולן
 על צמרת עץ. אחרי הליכה של 3 א ימים, ביער שלא ראה סוס, עיף
 ויגע רעב. שכב לפנות ערב מתחת עץ לנוח, והתחיל לערער
 ולתחרט על הכל שיצא לדרך מבלי לדעת מה יבוא לו יום. הוא
 קם כשארית כוחותיו עמד והתפלל אצא מנחה ואחר כך מעריב
 ושפך את מרי לבו ושחו לה' אחרי שגמר להתפלל. ראה פתאום איזה
 אור נוצץ מכין העצים הוא התחיל ללכת בין העצים לכיוון האור.
 השב מה יכול להיות עם ילזלנים שמה מה יקחו ממנו את הדלות.
 וככה הלך והגיע עד בית קטן מעץ בתוך היער, הוא דפק בדלת
 ונכנס וראה שמה בתוך הבית שלש נערות יושבות וטוות כל אחת
 לחוד, אחת מחוטי צא צמר אחת אצא מחוטי משי ואחת מחוטי זהב.
 כשראו את האורח קמו לפניו קבלו אותו יפה ושמחו מאד, והוא
 מפני שרק לעתים רחוקות מאד מזדמן להן אורח. הן צאצא נתנו לו
 אא לאכול ולשתות, אחרי שהוא עיף מאד מהדרך הציעו לו מטה
 רכה. אא ויהודה האח העני נרדם וישן שנת ישרים ושוב ישבו
 הנערות וטוו את חוטיהן. אחת צמר אחת משי ואחת זהב ונהלו
 ביניהן שיחה שקטה. אומרת הנערה שטווה חוטי צמר, אא אני
 אארוג מהחוטים שלית הוא יהיה בעלי, אומרת הנערה השנייה, אני
 אעשה מחוטי המשי כותונת לילדי הוא יהיה בעלי ואכי הילד. אמרה
 הנערה השלישית אני אעשה מחוטי הזהב חופה ואני אעמוד אא אתו
 תחת החופה הוא יהיה בעלי. ככה ישבו 3 הנערות כל הלילה טוו
 את חוטיהן. ושווחו ביניהן, ושמרו על האורח שנזדמן להן במקום
 נדח ביער. ואחת מן ~~הנערות~~ תהיה פתיר לבו.
 בבקר השכם יצחק, נטל את ידי הוציא מצרורו את הטלית והתפילין
 ועמד להתפלל. אא חביבו הנערות שהוא לא דוק אלא נשוי וחתעצבו
 מאד על לסם. אא כשגמר להתפלל הגישו לו הנערות ארוחה מלחם
 בצים ומי דבש. הכהין בעצבותן התעניין ושאל אותן, למה הן אא
 עצובות ולמה הן א נמצאות בבית כווד בתוך היער. ספרו לו הנערות
 את ספורן העצוב על מושל המדינה שכנו יחידו התאהב באחת מהן.
 ובכדי להרחיק את בנו יחידן מפני הנערות היהודיות היפות שלא רצו
 להתנצר. פקד לבנות להן מתוך יער עבות בית הושב אותן שלא
 יכלו לצאת משמה עד שיזדמן להן בחורים יהודים ותתחתנה אא אתם.
 יוכלו לצאת מהיער, בכדי שלא תשתעממה למדו מלאכת הטוויה ועסקו
 בה כל הזמן ומשרתי המושל היו באים מזמן לזמן לקחת את תוצרתן
 ותמורתן ספקו להן אא צרכי מחיה.
 ספורן וחייהן של הנערות נגע מאד ליהודה האח העני. הוא ספר
 להן איך הוא הגיע אליהן, על היו ועל אחיו העשיר אאא והקמץ
 ששלח אותו לעזאזל. והבטיח לנערות אם ירצה השם ויצליח בדרכו

יזכור אותן. איך להוציא את הנערות מהיער הנערות ציידו אותו בצידן לדרך וברכו אותו שיצליח בצאצא בדרכו. הוא נפרד מהן ופנה ללכת. לאן לא ידע. סוף סוף יצא מהיער ופנה לשדה. אחרי אצאצא הליכה ממושכת בשמש קתעף מאד עד שראה מרחוק אילן כודד. בשארית כוחותיו השתטח מתחת לאילן בכדי לנוח מעמל הדרך. פתאום הוא מרגיש כאילו האילן מקבץ את ענפיו ושומע איזה קול מדבר. אנשים רעים אכלו מפירותי שחז את מי המעין. כעת אני הולך ומתנון כאילו דבר העץ. ענה לו יצחק אילן יקר אני לא אכלתי מפירותיך ולא שתיתי ממי המעין שלך, איש כודד וגלמוד אני הולך אני בדרך שעוד לא ידועה לי אם אצליח בדרכי אזכור אותך אילני היקר נכמרו רחמיו של העץ ופרש ענפיו על אצאצא יהודה. אחרי מנוחה קצרה, קם יהודה לקח את צרורו אכל משארית צידו שנתנו לו הנערות. והמשיך ועל שפת הנהר עמדה סירה, צ ובה ישב איש צמוד עם שרשרת. כשראה האיש בסירה את יהודה התחיל אצאצא להשיח בפניו את מרי לבו. זה 5 שנים שהוא א יושב צמוד לסירה מעביר כל מיני אנשים בסירתו משפת הנהר, לקצה אצאצא השני ורק הוא בעצמו לא יכול לצאת לחפש. מושל המדינה, העניש אותו על עבירה שלא עבר עליה רק העלילו עליו נכמרו רחמיו של יהודה באח העני, והבטיח לו שאם יצליח בדרכו יזכור אותו גם, לטובה. ולא ישכה אותו. הוא העביר אותו בסירתו את הנהר ליבשה. אצאצא אחרי אצאצא שעבר כבדת דרך קצרה נכנס שוב ליער גדול. והנה הוא אצאצא רואה בית קטן מעץ ועל-יד הבית על ספסל יושבת זקנה ומקלפת תפוחי אדמה כשראתה אצאצא הזקנה אותו שאלה איך הוא נקלע הנה. ספר לה יהודה את קורותיו וכין היתר ספר לה על 3 הנערות שיושבות בודדות בבית קטן ביער, ועל העץ הכודד שהפסיק לתת פרי, ועל האיש האומלל שיושב צמוד לסירה על הנהר. אחרי שהקשיבה הזקנה לספורו ענתה לו שבנה הוא מכשף ושודד יער ויודע הכל והציעה לו להסתתר קרוב לבית בין השיחים, וכשיבוא בנה היא תשאל אותו והוא יקשיב לתשובותיו. כעבור זמן מה שמה שעטת סוס דוהר. וראה בין השיחים, איש זועם אדום פנים קופץ מעל סוסו מזוין מכף רגלו עד קדקדו. לא הסתפק עוד להוציא מלה מפיו, מיד שאלה אותו הזקנה למה יושבות הנערות הכודדות ביער ולא אצאצא באים חתנים אליהן. צא ענה לה אצאצא שהן צריכות אצא לנקות את האשפה והלכלוך מסביב לבית הכודד ביער אז יבואו אליהן כחורים להתחתן אתם. שאלה שניה למה העץ הכודד הפסיק לתת פרי ותשובתו היתה, שמתחת לעץ טמון אוצר גדול של זהב. אם יוציאו את האוצר, יתמלא המעין מים והעץ יתחיל שוב וישא פרי. והשאלה השלישית, למה יושב לו

האיש וכבוד צמוד לסירה ומעביר אחרים משפת הנהר לשפתו השני,
ובעצמו לא יכול לעזוב. התשובות היתה שמושל המדינה העניש
אותו שכח אותו וברגע שיחפוס איש אחר הראוי לעונש ויושיב
במקומו יוכל להשתחרר. אחרי זה אמר לאמו הזקנה שהוא מרחם
שאיש זה ממצא צאצא בקרבתו, הזקנה רהמה על יצחק האח העני,
ואמר לבנה שנדמה לו, והכניסו לבית להגיש לו אוכל. יצחק
ניצל את ההזדמנות אחרי ששמע את כל תשובות של שנודד היער וברח
לכוון צד לנהר כל כוחו כו. כשארית כוחותיו הגיע לנהר. האיש
האומלל העביר אותו מעבר לנהר ובהזדמנות זו זכר אותו ומסר
לו מה ששפץ מפי השודד, איך להשתחרר, הוא שמח מאד והודה לו
מאד. הוא אצאצא העניק ליצחק הרכה מתנות כיניהן יהלומים ששלה
מהנהר וצבר במשך כל הזמן היותו צמוד לסירה.
אחרי זה המשיך ללכת לכוון שלש הנערות הכודדות שישבו בתוך בית
ביער. כשנכנס הכירו אותו וקבלו אותו יפה. הוא ספר להן מה
ששמע מפי שודד היער. הן הודו לו מאד, והעניקו לו ולבני משפחתו
מתנות יפות וצידה לדרך. הן הבטיחו לנקות את האשפה שנצטברת מסביב
ביתן ולשמור על נקיון החצוני והפנימי של הבית. אחר כך המשיך
יהודה ללכת באותה הדרך לכיוון העץ הכודד שהפסיק לתת פרי. א
כשהגיע לעץ ישב לנוח תחת כנפיו הדלים. א כששמע רחש א ענפיו
קרא לעץ ואמר מה ששמע מפי שודד היער ופנה אליו. עץ יקירי
בתוך האדמה מתחת לשרשים שלך טמון במרתף אוצר זהב וכסף, אם
תחן להוציא את האוצר תתחיל א לפרוח ולתת פרי והמעין יתמלא
שוב מים. באותו רגע נפתחה האדמה ויצחק ירד למרתף והוציא מים
שקים מאאים זהב ויהלומים. כשיצא בסגרה האדמה וכשפנה ללכת ראה
והנה העץ מתחיל לפרוח ולתת פרי, עמוס אוצר גדול של זהב
ויהלומים ומתנות רבות הספיק עוד יהודה להגיע לביתו מא ימים
ספורים לפני חג הפסח. בני ביתו שמחו מאד עם ראש משפחתו שחזר
אחרי שנעלם לפני כמה שבועות עוד הספיקו להכין לכבוד חג הפסח
כל צרכם וגם לבוא לעזרת עניי העיר לא עבר הרכה זמן ושלשה אחים
בחורים יפים וחסונים יצאו לשוטט בעולם הגדול נקלעו לתוך היער
לבית הכודד ונכנסו בו ושלש הנערות מצאו חן בצאצא בעיניהם א
הוציאו אותן ויתחתנו אתן, וכמוכן היה יהודה האח העני לשעבר
שהעניק להן מתנות לנשואיהן. א כשנודע לאחיו של יהודה יצחק
על התעשרות אחיו, נכנס אליו להודע איך פתאום הגיע א אליו
עושר כזה. ענה לו יהודה הלא א כשפנתי אליך לפני כמה שבועות

בקשר עזרה ממך כמו כל שם שנה להג הפסח דחית אותי כל יום עד
ששלחת אותי לעזאזל לא היה לי ברירה ושמעתי בקולך והלכתי
שמה איפוא ששלחתני. ושמה השגתי את כל העושר אצא הגדול הזה.
יצחק אחיו העשיר התקנא בו מאד. כרגיל כל בעל חון רוצה
להגדיל את עושרו ושאל את אחיו איפוא הדרך לעזאזל. הוא
גם כן רוצה שמה ללכת להשיג אוצר גדול. יהודה הסביר את הדרך
איפוא שהוא הלך. יצחק העשיר עזב את משפחתו מצטייד בצידה אל
לדרך ושקים ריקים שיוכל למלאות בהם זהב וכסף. נפרד מאשתו
ופנה ללכת לעזאזל.

כעבור שבוע ימים הגיע לנהר איפוא שישב בעל הסירה והעביר
אנשים את הנהר. הוא שאל אותו איפוא זה אצא לעזאזל, מבין
האיש האומלל מי זה השיב אותו כסירה אצא אצא אצא. הצמיד
אליו את השרשרות מעליו והוא בעצמו השתחרר אחרי שנים. אסף
את כל שצבר כמשך כל השנים. חזר למשפחתו ששמחה אתו מאד. א
ויצחק נשאר צמוד לסירה כל ימי חיו כעונש על רע לכו לאחיו
ולעניי עירתו.

את הספור הזה גם כן שמעתי לפני קרוב לארבעים שנה בעירי
ביאליסטוק מפי יהודי אחד אינני זוכר את שמו. זוכר אני
בחודשי החורף היינו ילדי החדר יושבים בבית המדרש כין אצ
השמשות ומאזינים לכל מיני ספורים של יהודים עובדי אורח.
והיהודים שלמדו משנה כדי להביא את הספורים לפני השופעים
כתור מוסר השכל.
ואנו הילדים היינו מאזינים וכמה מהסיפורים נשארו לי בזכרון.

משה קפלן.